

Un Referèndum d'autodeterminació legal i amb síndics

written by Llorenç Prats | 17 d'abril de 2021

L'endemà del dia històric de la proclamació de la República catalana el 14 d'abril de 1931 que propicià un canvi de règim per al conjunt de l'estat, els tribunals espanyols van dictar sentència absolutòria dels síndics del Referèndum d'autodeterminació de Catalunya. Aquesta sentència, que encara no és ferma, posa en evidència, segons experts juristes, tres elements determinants en la història recent del país.

En primer lloc, i de forma contundent, que el Referèndum d'autodeterminació de Catalunya és i va ser legal. L'exercici del dret d'autodeterminació és un dret fonamentat en el dret dels pobles i les nacions a l'hora de conformar i decidir sobre la seva voluntat col·lectiva. I aquest dret està reconegut explícitament per l'Estat espanyol, sigui per formar part de la Unió Europea, sigui perquè ha subscrit i ratificat els acords internacionals que el regulen. Els síndics Electorals actuen com a garants d'un eventual procés de secessió i aquesta causa ni de lluny s'ha mencionat en el judici a les seves persones, conclouen.

En segon lloc, els que havien de garantir la pulcritud democràtica i les garanties internacionals del Referèndum, els síndics, tal com detalla la sentència, no van desobeir les directrius del Tribunal Constitucional espanyol. En aquest sentit, el jurista Lluís Gibert, un fidel seguidor de tot el que ha succeït des d'aleshores, ha dit al respecte que els tribunals espanyols no han "condemnat els síndics perquè, en cas de fer-ho, estarien acceptant que el Primer d'Octubre fou un referèndum homologable". Un fet, segons altres veus, que no treu validesa ni executivitat al resultat obtingut.

L'acarnissament judicial espanyol sobre els fets i les persones de l'octubre del 2017 prové, per tant, de l'ús d'instruments espanyols (com són les institucions autonòmiques catalanes) per anar contra el mateix Estat espanyol. Un fet que s'ha anat aclarint millor cada dia que passa i sobre el qual el món acadèmic català i d'arreu hi està veient més les llums.

I finalment, l'absolució de Jordi Matas, Marc Marsal, Tània Verge, Marta Alsina i Josep Pagès, tot i que pot ser recorreguda, exposa que no se sustenten ni es poden acreditar els delictes de desobediència i d'usurpació de funcions públiques, i posa en evidència que en l'etapa dels preparatius del Referèndum d'autodeterminació de Catalunya, la previsió d'una Sindicatura Electoral i la mateixa celebració referendària podien escapar, com així va ser, de l'oficialitat espanyola a fi que en naixés una de nova. Tot i que, malauradament, d'acord amb el que s'ha esdevingut en els darrers tres anys, els lideratges polítics d'aleshores i el d'ara, segurament, ho impedeixen.

La màxima que es va fer popular aleshores "De la llei a la llei", com ja s'hi refereix en cercles universitaris sobre dret polític, tenia un vici de partida: l'autodeterminació d'una nació no necessita ni permís ni validació de l'oficialitat vigent, simplement consens nacional.